

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: HEBREEËN 1 vers 4-6.

Zo veel voortreffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geërfd heeft. Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd? En wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn? En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij en dat alle engelen Gods Hem aanbidden.

Heb ik tot versterking des geloofs van al wie zwak zijn en versaagd, de drie eerste verzen van ons hoofdstuk uitgelegd, en er u van overtuigd, dat wij in Jezus een volkomen Zaligmaker hebben, en zo in Hem, van Godswege, alles vinden, wat ons tot onze zaligheid nodig is, de voorgelezen woorden mogen u des te meer in uw allerheiligst geloof bevestigen. Wat de regen is voor een dorre aarde, dat zijn deze woorden voor een dorre ziel, die moede en mat neerligt; worden haar de ogen geopend, zo ziet zij daarin een geopende fontein, en verkrijgt ook blijmoedigheid om toe te treden; en ras is de brandende dorst gestild, en alle smart geweken.

Ik weet wel, dat deze woorden aan de uitleggers van oudsher allerlei moeilijkheid veroorzaakt hebben, dat noch rechtzinnigen, noch ketters in de uitleg daarvan de rechte lijn hebben getrokken. Ik weet wel, dat rechtzinnigen die woorden zouden verwerpen, zo zij niet in de Bijbel stonden, en dat ketters er zich van hebben bediend, om de zielen te verstrikken in hun ketterij. Ik weet wel, dat dezelve zwaar zijn om te verstaan; evenwel zeg ik u graag in alle eenvoud de mening des Geestes met deze woorden, opdat u van alle kanten in uw hoop welgegrond zijn mag.

De Apostel zegt ons:

1. Dat Christus veel voortreffelijker geworden is dan de engelen.
2. Hij bewijst zulks uit de uitnemende Naam, die Christus boven de engelen geërfd heeft, welke Naam geen engel draagt.
3. Hij leert ons, dat het de wil des Vaders is, dat, waar Christus komt, alle engelen Gods voor Hem in het stof zinken en Hem aanbidden moeten.

Terwijl wij deze drie stukken uiteenzetten, zullen wij gelijktijd de zwarigheden uit de weg ruimen, welke het verstand zichzelf met deze Apostolische woorden in de weg legt.

I.

Christus is veel voortreffelijker geworden dan de engelen, zegt de Apostel. Amen, zegt daarop iedere ziel, die het ervaart wat de Profeet schreef: "Geen inwoner van Jeruzalem (Sion) zal zeggen: Ik ben ziek; want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben." (Jesaja 33:24) Al hebben de burinnen en bekenden der vrouw, die door de Heere van de vloed des bloeds verlost was veel ophef gemaakt van

allerlei medicijnmeesters, zo zal zij, die al haar leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had en door niemand had kunnen worden genezen, later voorzeker hebben getuigd: ik ken een geneesheer, die veel beter is. Zo doet onze Apostel hier ook. Hij had het zelf ook overal beproefd van zijn jeugd af; ook hij had, naar Joodse wijze, gelijk in alle werken der Wet in het algemeen, zo ook in nederigheid en dienst der engelen zijn heiliging gezocht, de reinigmaking van zijn zonden; hij had gezocht, rechtvaardig te zijn voor God; hoe hij echter rust der ziel had gevonden, dat drukte hij ten laatste zo uit: "Mij is barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwige leven." (1 Tim. 1: 15, 16) Daarom schrijft hij aan de Hebreeën: "Christus is veel voortreffelijker, dan de engelen." Niet dat hij met Christus, op Zichzelf beschouwd, de engelen wil vergelijken; want zonder het Woord, zonder Christus, is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. Wie zal het dan in de zin komen, te deze aanzien de schepselen te vergelijken met hun Schepper? In geen enkel opzicht kunnen de engelen ooit voortreffelijker zijn of geweest zijn, dan de Zoon van God. Maar de Apostel spreekt hier zo, omdat de Hebreeën, omdat ook wij, in onze ondankbaarheid, ongelovigheid en hardigheid des harten allerlei bijmiddelaars en allerhande middelen, hetzij dan engelen of heiligen of werken van eigengerechtigheid, daarenboven alles wat wij met de ogen kunnen zien en met de handen tasten, wat wij met onze verbeelding menen te kunnen bereiken, of met het verstand te kunnen begrijpen, voor veel voortreffelijker houden, om daarop onze zaligheid te bouwen, hetzij geheel of ten dele, dan Hem, Die alleen de Oorzaak van onze zaligheid is. Omdat wij het dus in de praktijk bewijzen, dat wij datgene, wat niet verlossen kan, ja, wat zelfs beneden ons is, voor veel beter houden, om daardoor tot welvaart en zaligheid te geraken, dan onze dierbare Heere Jezus, daarom zegt hier de Geest: *"Hij is veel voortreffelijker dan de engelen."*

En met de liefde, waarmee Paulus dit aan de Hebreeën schreef, roep ik het u toe: Tot Hém gegaan, tot Hém alleen om uw welvaart en zaligheid laat al het andere varen, Hij is veel voortreffelijker! Maar de Apostel schrijft: Hij is veel voortreffelijker geworden, dan de engelen. Hoe heb ik dit geworden te verstaan? Was er dan een tijd, waarin Christus niet zo voortreffelijk was als de engelen? Wij hebben het antwoord gereed: Moeten wij dit voortreffelijk-zijn van een (ja, hoe zal ik het noemen?) van een zedelijk goed-zijn verstaan, dan zeggen wij: Geenszins. De voortreffelijkheid der engelen is tegenover die van Christus gelijk aan de voortreffelijkheid van straatstenen tegenover die van edelgesteente; anders gezegd: bij de voortreffelijkheid van Gods Zoon hebben de engelen nooit enige voortreffelijkheid gehad; of wel: de voortreffelijkheid en macht der engelen was door de Zoon van God op hen gelegd, en had haar bestaan alleen in de Majesteit des Zoons, Die immers hen ook schiep.

Van de andere kant beschouwd, was er een tijd, in welke Christus zo goed niet was als de engelen, of (Zo men wil) niet zo heerlijk, zo machtig was; dit was de tijd, waarvan de Apostel schrijft: "Gij hebt Hem een weinig", dat is een kleine tijd, "minder gemaakt dan de engelen." Het was de tijd van zijn vrijwillige vernedering, het waren de dagen Zijns vleses. Immers aan engelen heeft nimmer iets in de weg gestaan, om de wil van God te doen, aan Hem daarentegen liet God alles in de weg zijn. De engelen waren steeds heilig, toen was Hij echter, ofschoon de Heilige Gods, zonde voor ons; de engelen waren steeds heerlijk, toen was Hij echter, om onzen wil, arm en ellendig; de engelen in lichtgestalte, Hij in de gesteltenis van een dienstknecht, een worm en geen man, een smaad van mensen, en veracht van het volk; de engelen, gelijk de bliksem, om Gods bevel te doen, Hij gedurig in het gebed, aan het smeken, aan het roepen, in tranen, gelegd in stof des doods, worstelend met de dood, zodat Hem van angst het bloed werd uitgeperst, ziet, Toen, was Hij voorzeker niet zo voortreffelijk als de engelen, toen kon Hij niet wat zij konden, want Hij droeg de persoon des zondaars, en als zodanig werd Hij voor de wereldlijke en geestelijke rechterstoel behandeld. En wie nu van Jezus niets meer weet, dan dit, dat Hij in zwakheid des vleses hier wandelde, voor diens Joodsgezind hart kunnen de engelen wel voortreffelijker schijnen, om te helpen. Ook heden nog weten velen niet meer van Jezus, ja, nog niet eens zo veel. Als men echter niet kan zien, waartoe en voor wie dit "mindergemaakt-zijn dan de engelen", dit lijden en sterven gediend heeft, en wat het betekent en in heeft "de zonden der wereld weg te nemen en goddelozen rechtvaardig te maken", dan kan het vlees

ook wel heiligen en martelaren opsporen en aanwijzen, die voor het vlees meer schitteren, dan Jezus; ook werken opzoeken, waaraan voor het vlees meer waarde moet toegekend worden dan aan het werk, hetwelk Hij heeft volbracht, dan aan de arbeid van zijn ziel. En dan, als men geen acht geeft op de woorden des Heeren: "Zoekt het Koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden" en: "Wie niet zichzelf verloochent, en zijn kruis niet dagelijks opneemt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn", dan zal men zijn heil liever in enkele guldens zoeken, deze stukken zilver voor beter houden, dan de Heere Jezus en Diens woorden; en zal men op deze weinige guldens, ook op een duimbreed eigen eer, eigen wil en eigen lust liever doodblijven, dan alles loslaten, om bij zo'n Heere alles te vinden. Heeft men daarentegen de ijdelheid van al het zichtbare en ook van de vleselijke heiliging ervaren, de schrik Gods over de zonde in zijn binnenste gedragen, heeft men gevoeld, dat men een gerechtigheid voor God moet hebben, welke eeuwiglijk geldt, en is men met deze gerechtigheid bekleed, dan kent men de diepe betekenis van het woord: "Waarlijk, Hij heeft onze ziekten op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen"; men verblijdt zich over de verhoging zijn Heeren en juicht blijmoedig: Mijn Heere Jezus is mij alles geworden: mijn gerechtigheid, mijn heiligheid, mijn eer, mijn vermaking, mijn onvergankelijk goud en zilver; Hij is voortreffelijker geworden dan de engelen.

II.

Ja, Hij is voortreffelijker geworden dan de engelen.

Dat weten wij aan de uitnemende naam, die Hij boven de engelen geërfd heeft, welke naam geen engel draagt. Welke uitnemende namen aan de engelen ook mogen gegeven zijn, het zijn toch allemaal slechts namen, die de eigenschappen Gods verheerlijken, tot vertroosting van de ellendige en hulpeloze. Zo betekent "Gabriël": *God is een Man, die wat kan*; "Michaël": *Wie is als Gij, o God!* Daarom schrijft de Apostel: "Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd"; en wederom: "Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn." Zulke woorden zijn recht geschikt, om de ellendige moed te geven, opdat hij al zijn heil en zijn zaligheid uitsluitend van de Zoon van God in het geloof verwacht; om te geloven, dat hij alles, wat hij zowel voor zijn tijdelijk bestaan als tot zijn zaligheid nodig heeft, gewis in Hem heeft en zeker bij Hem vinden zal. De bewijzen, welke Paulus aanvoert, zijn genomen uit de tweede Psalm en uit het zevende hoofdstuk van het tweede Boek van Samuël. Dat de tweede Psalm een Psalm is, die van Christus predikt, is zonneklaar, en dat David de belofte, die hij volgens 2 Samuël, hoofdstuk 7, ontving, niet alleen van Salomo, maar door Salomo heen van Christus heeft verstaan, geeft hijzelf te kennen, als hij in zijn gebed tot de Heere zegt: "Gij hebt ook over het huis Uws knechts gesproken tot van verre heen; en dit naar de wet der mensen, Heere HEERE!" Of, deze laatste woorden aldus vertaald: *"én dit naar de wijze eens mensen, die (tegelijk) God de Heere is."*

Om alle verkeerde gevolgtrekkingen te voorkomen alsof Christus de Zoon van God ware hetzij krachtens zijn wondérvolle geboorte, hetzij met name krachtens zijn opstanding en verhoging; of wel, alsof de Zoon van God eerst na zijn lijden en sterven de Zoon van God ware geworden; of als had Hij deze naam "Zoon" eerst moeten verdienen, merken wij op, dat, overal bij onze Apostel, de Zoon als Zoon genoemd wordt vóór Zijn geboorte, en ook vóór Zijn lijden, vóór Zijn dood en Zijn opstanding. Want aldus schrijft hij aan de Galaten: "Wanneer de volheid des tijde gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw" (Gal. 3:16); zo ook in onze tekstwoorden: "Als Hij de Eerstgeborene inbrengt in de wereld"; en aan de Romeinen (Hoofdstuk 8) schrijft hij: "Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven"; en wederom: "Wij zijn met God verzoend door de dood Zijns Zoons." (Rom. 5: 10) En dat Christus de eeuwige Zoon des eeuwige Vaders is, heeft deze Apostel zeker uit de tweede Psalm verstaan. Gelijk ook onze Heere Zelf in al Zijn uitspraken te kennen geeft, dat Hij de Naam "Zoon" niet slechts daardoor heeft, dat Hij die geërfd heeft. Immers zegt Hij tot Nicodemus: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft" (Joh. 3:16); en wederom zegt Hij: "De dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de Zoon blijft er eeuwiglijk. Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn." (Joh. 8: 36) Maar juist, omdat Hij de Zoon was, kon

Hij de naam "Zoon" beërven. En dewijl David zulks van het eeuwig "Zoon-zijn" verstond, zo moest ook noodwendig het beërven van deze naam "Zoon" zo worden verstaan, dat zijn gegeneerd-zijn voor gisteren, voor heden en voor alle eeuwigheid zou gelden. En dat dit gegeneerd-zijn voortgezet zou worden door Zijn opstanding en volkomen verhoging heen; ook, dat het niet alleen voor tijd en eeuwigheid openbaar zonde worden, dat de Vader Zijn Vader en Hij Zijn Zoon was, maar inzonderheid bij zijn verhoging.

Hoe staat dit nu met elkander in verband? David zag in de beloofden Christus Zijn Heere en Zijn God, de Zoon des levenden Gods, God uit God, God van God gekomen. Gekomen, waartoe? Om hierbeneden als God rond te wandelen? Nee, God wilde openbaar worden in het vlees, en gerechtvaardigd worden in de Geest. Dat wist David als Profeet; hij zag de Zoon komen; maar hoe? in het vlees. Hij zag de Zoon komen, maar zo, dat, hoewel Hij "Zoon" was, Hij gehoorzaamheid moest leren uit hetgeen Hij zou lijden. Hij zag Hem komen als de eeuwige Zoon, van de eeuwige Vader gezonden, maar zo, als Paulus schrijft aan de Filippensen: "Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd" (ontledigd), "de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden, en in gedaante gevonden als een mens." (Fil. 2) Zo zag David Christus als de eeuwige Zoon, eeuwig van de Vader gegeneerd; zag Hem echter tegelijk als de mens in onze plaats, als de tweede Adam, Die de eeuwige gerechtigheid zou aanbrengen, aan God zijn eer zou geven en aan zijn recht genoegdoen, en in die weg de mens zou verzoenen door Zichzelf. toen had Christus de vreugde, dat Hij de Zoon was, afgelegd; Hij wandelde op aarde in de persoon des zondaars, was zonde en vloek voor ons. Als zodanig had Hij dit, dat Hij de eeuwige Zoon was, slechts in de belofte, in het geloof, in de hoop, maar niet in aanschouwing, niet in genieting. Veeleer zou Hij het tegendeel ondervinden; al wat slechts enige macht had, zou zich tegen Hem verzetten; Hij echter zou op de belofte blijven staan, bij het gebod volharden, in het woord en in de wil des Vaders blijven; het zou nu wel met Hem door de dood gaan, maar zo zou Hij, de eeuwige Zoon, als Mens in onze plaats, door Zijn gehoorzaamheid, de Naam "Zoon" erven en Zich verwerven, opdat het openbaar zou worden, dat deze Naam alléén aan Hem toekomt, al was het ook dat Hij, in onze plaats, hier omwandelde en behandeld en veroordeeld werd, alsof Hij het kind des toorns, der zonde, des vloeks, des doods en des duivels was.

Maar Zijn opstanding, Zijn verhoging zou waarlijk de voortzetting van de eeuwige generering zijn; want dat Hij van de doden opgewekt werd, was de voortgezette generering, waarmee Hij als Zoon van de Vader gegeneerd werd; toen verkreeg Hij echter dit gegeneerd-zijn, de erfenis van de naam "Zoon", door Zijn werken, door zijn gehoorzaamheid. Dit is het, wat David gezien en geprofeteerd heeft, en zo heeft de Apostel zijn getuigenis verstaan. De eeuwige Zoon des eeuwigen Vaders is als "geworden uit het zaad van David naar het vlees", dus: als Davids en Abrahams Zoon, als de tweede Adam, als Wegdrager van onze zonden, als Overwinnaar des doods en der hel, door Zijn gehoorzaamheid, nadat Hij Zichzelf om onzenwil teniet gemaakt heeft, en wel zo teniet gemaakt, dat de engelen meer vermochten, dan Hij, en deze geschikter tot de dienst Gods waren, dan Hij, in macht, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden als "Zoon van God" gedecreteerd en geproclameerd geworden. (Rom. 1:4)¹

Dit moeten wij tot onze vertroosting weten, zonder het te willen doorgronden. Drie dingen zijn er, die wij moeten weten.

¹ In Rom. 1:4 staat in onze Statenvertaling: "Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God." Het Griekse werkwoord "horitzein", dat hier door de Apostel gebezigd is en met "bewijzen" is vertaald, betekent eigenlijk bepalen en wat bepaald is verklaren, bekendmaken. De Kerkvader Hieronymus merkt daarbij op en dat zeer terecht dat het onderscheid tussen de beide woorden, "horitzein", dat in het N. T. voorkomt in Handel. 2: 23 bepaalde raad"; hoofdstuk 10:42 "verordend tot een rechter"; hoofdstuk 17:26 "de tijden tevoren verordend"; Hebr. 4: 7 "bepaalt een dag"; en op "horitzein", dat voorkomt Handel. 4: 28 (vertaald "tevoren bepaald") en Rom. 8: 29 en 30 (vertaald: "tevoren verordineerd") en zo 1 Kor. 2:7 en Ef. 1: 5. daarin gelegen is, dat het eerste gezegd wordt van iets, dat nooit bestaan heeft, het tweede daarentegen van wat wel te eniger tijd niet mag bestaan hebben, daarna echter begonnen is te bestaan.

- Het eerste is: dat de Zoon Zelf eens onderworpen zal worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen; en dan zal de Gemeente de Zoon representeren, en na haar werking keert de Drieheid weer terug in de Eenheid.
- Het andere is: dat heel de openbaring van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest ons niet is gegeven tot voorwerp van bespiegeling, (want uit zulke bespiegeling komt niets anders voort dan rechtzinnige vermetelheid of ketterse vermetelheid en ondankbaarheid,) ons niet gegeven is om verborgenheden na te vorsen, omdat zij verborgenheden der Godzaligheid zijn.
- Het derde derhalve is: dat de openbaring van Vaderen Zoon en Geest geschied is in verband met onze afval van God en onze wedergeboorte. Adam heette Gods zoon, en wij in hem zonen Gods; maar hij werd zoon des duivels en des toorns, en wij werden het in hem. Het volk Israëls heette ook Gods zoon, als zoon van Abraham; maar het volk Israëls verliet het verbond Gods, en gedroeg zich opnieuw als zoon des duivels en des toorns. En zo gaat het voort, zo is de geschiedenis der mensheid, zo onze geschiedenis: overal zonen der ongehoorzaamheid.
En zo ging het in de hemel ook; daar heetten de engelen ook "zonen Gods", maar enige van hen werden ook "zonen der ongehoorzaamheid" en verlieten hun beginsel. Vanwaar nu verlossing van zonden, van de toorn, van de eeuwige verdoemenis? Wie zal hier Gode genoegdoening, wie verzoening aanbrenge? God had nog een geheel anderen Zoon; Deze was zijn Eniggeborene, God uit God, eeuwig van Hem gegeneerd; slechts Deze was te vertrouwen; deze zond Hij uit eeuwige liefde; maar hoe? Hij zond Hem als Mens in onze plaats, maakte Hem minder dan de engelen, stelde Hem onder de Wet, maakte Hem zonde voor ons; zo, in de persoon des zondaars, wandelde Hij hier op aarde in de zwakheid des vleses, wie wil Hem in die gestalte "de Zoon" laten zijn? Waar Hij in zodanige gestalte daarheen gaat, houdt niet alle vlees het daar met Kájafas voor een godslastering, dat Hij belijdt: "Ik ben de Zoon"? Als Hij nu evenwel in het geloof, in de eeuwige Geest, volhardt en gehoorzaam blijft tot de dood des kruises, zo moet het in de vrijmacht Gods staan, om deze Mens Christus Jezus uit de doden weer te brengen, en opnieuw tot Hem te zeggen: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd, beërf deze Naam; gelijk Hij het ook tot Hem gezegd heeft in de eeuwige Vrederaad, het tot Hem gezegd heeft in de stond, toen Hij de raad Zijns willens openbaar liet worden. En daar heette het tot al de engelen en tot ons: gij zijt Mijn Zonen niet, aanbidt Dien, welke Ik tot Mijn Zoon bestemd en verklaard heb, omdat Hij de raad Mijns willens volbracht heeft. Gij engelen, buigt u voor Hem; gij afgoden, valt voor Hem neer; gij koningen, kust Hem; gij, die uw ziel bij het leven niet kunt houden, wees Hem gehoorzaam; welgelukzalig allen, die op Hem vertrouwen! Ik zal het bewijzen, dat Ik Zijn Vader ben, en dat Hij Mijn enig heilig Kind is.

Wilt u niet telkens opnieuw de toevlucht nemen tot Hem, mijn Geliefden, tot Hem, Die de voortreffelijkste aller namen heeft, een naam, welke het allermeeste vermag? Of heet een engel "Zoon", of zal God Zich neigen tot ons en aanmerken de werken van onze handen? Daarvoor hebben wij het Evangelie van de Zoon van God, opdat wij weten, dat God zijn Gemeente heeft gekocht met Zijn eigen bloed. Naardien Hij zodanige losprijs gegeven heeft, en in deze losprijs ook alle heil en doorkomen door deze wereld zowel als onze eeuwige zaligheid en de versterking van al wat tegenstreeft heeft daargesteld, zo weet het toch en neemt het ter harte, dat geen andere losprijs voor Hem enige waarde heeft.

Ik weet geen groter troost, dan dat God Zichzelf betonen zal als de Vader Zijns Zoons, en dat Hij met Hem als met Zijn Zoon zal handelen. Want daar de eeuwige Zoon de Naam "Zoon" daartoe geërfd heeft, opdat Hij, als het Hoofd der mensheid, als de tweede Adam, als Vertegenwoordiger van zijn Gemeente, alles, wat ons tot onze welvaart en zaligheid nodig is, van de Vader zou ontvangen, zo zal het ons aan geen enkel goed ontbreken. Van de zaligheid van onze zielen zal ons niet het minste ontgaan, wanneer wij eniglijk geloven aan deze Naam, tot deze Naam onze toevlucht nemen te allen tijde, voornamelijk in tijd van nood en in onze laatste ure.

III.

Wilt u echter weten, waar u de Zoon van God kunt vinden?

In de hemel, ja, ter Rechterhand des Vaders; maar wat Hij voor u is en zijn wil, dat kunt u leren uit het Woord Gods, daarin ziet u de Zoon in alles en voor alles duidelijk uitgebeeld; daarin hoort u Hem, daarin getuigt de Vader van Hem. Daarom schrijft de Apostel: "En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld." Zo werd dan de eniggeboren Zoon van God in de wereld ingebracht ten tijde van David; namelijk zoo: toen David, gedreven door de Heilige Geest, zijn harp nam en de 97ste Psalm dichtte, toen leidde God op en in de woorden van deze Psalm, Zijnen Eerstgeboren Zoon in de wereld in, toen kwam Hij in deze woorden in de Gemeente, en zo ver als het geluid van deze Psalm in de wereld gehoord werd, zó ver weerklonk de Naam van de Eerstgeborene Gods. En wat getuigt de Vader van Hem in deze Psalm? Alle goden en afgoden, die de mensen voor heilanden houden; alle engelen, alle heiligen en alle werken der heiligheid, voor zoveel wij die voor bijmiddelaars houden, ja, al is het dat deze Godes zijn en door zijn bestel en naar de ordening van zijn Wet bestaan: zij allen moeten zich voor Hem buigen, allen Hem aanbidden, allen aan Hem de eer laten, dat Hij alléén kan helpen, dat in Hem alléén en ook alleen door Hem alle welvaart en zaligheid is; want Hij moet boven allen de voorrang hebben. Er bestaat slechts één Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus. Hem heeft God verhoogd tot Heere en Christus, tot Heiland en Zaligmaker; op Hem, als op de Zoon, heeft Hij alle heerlijkheid en alle schatten des Huizes gelegd. Hij alléén heeft macht te openen, en niemand sluit; te sluiten, en niemand opent. Merkt op zijn woorden en zijn belofte: "Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven de naam Mijns Gods, en de naam der stad Mijns Gods, namelijk van het nieuwe Jeruzalem, dat uit de hemel van Mijn God afdaalt, en Mijn Naam, de nieuwe." (Openb. 3: 12)

Moet de volmaakte liefde hier niet alle vrees buiten drijven? Deze nieuwe Naam, is die "dienstknecht"? En wil die zeggen, dat men God dienen moet met slaafse vrees en voorts zijn heil en zijn zaligheid elders, bij schepselen moet zoeken? Is deze nieuwe naam niet "zoon"? En zo ja, is het dan ook niet "erfgenaam Gods door Christus"? (Zie Gal. 4: 7) Moet men zich dan nog een gewetenszaak laten maken van dingen, die ons niet kunnen helpen, of het geweten tot zwijgen laten brengen, zodat men aan de zichtbare, de ijdele en vergankelijke dingen de eer zou geven, welke alleen aan God, als een God van volkomen zaligheid, door Christus moet worden toegebracht? Er bestaat niets, dat niet voor de Zoon van God zal moeten bukken, dat niet voor Hem zal worden neergeworpen. Hij alleen zal verhoogd blijven, als de Zoon, als een volkomen Heiland en Zaligmaker. Al het aardse moet voor Hem neerbukken, alle vlees voor Hem zwijgen. Alles wat hoog staat, zij het ook in Goddelijke macht, moet voor Hem de kroon neerwerpen. "En indien wij kinderen zijn", zegt de Schrift (Rom. 8:17), "zo zijn wij ook erfgenamen, namelijk erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden." AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 9 September 1849, des voormiddags.